

Čovjek je stvoren u liku najljepšem

<"xml encoding="UTF-8?">

Čovjek je stvoren u liku najljepšem

Odgovor na pitanje od čega se sastoji čovjekovo savršenstvo i čemu on treba težiti u ostvarenju svoga savršenstva naći ćemo u nekoliko kur'anskih ajeta. Uzvišeni Bog apsolutno je savršenstvo i na Njegovu prijestolju nema mjesta nikakvom nedostatku. Potvrdu ovoga nalazimo u sljedećim ajetima

هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى يُسَبِّحُ لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

On je Allah, Tvorac, Onaj koji iz ničega stvara, Onaj koji svemu daje oblik, On ima najljepša imena. Njega slave oni na nebesima i na Zemlji, On je Silni i Mudri

قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى

Dozivali Ga vi Allah ili Rahman nema nikakve razlike jer sva se lijepa imena na Njega odnose... Na osnovu činjenice da između Tvorca koji stvara i onog što stvara postoji tijesna, suštinska

povezanost (senhijet), srodnost i zajednička nit koja spaja suštinu Tvorca i Njegova djela, te uzevši u obzir da On sve stvara potpuno i na najljepši način, može se reći da u Njegovoj kreaciji :nema mjesta nikakvoj manjkavosti ni zlu. Naprimjer, u sljedećim ajetima stoji

الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ

.Koji sve savršeno stvara, i koji je prvog čovjeka stvorio od ilovače...

مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفَوتٍ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ ثُمَّ ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ إِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِيرٌ

Ti u onome što Milostivi stvara ne vidiš nikakva neslaganja, pa ponovo pogledaj vidiš li ikakav nesklad, zatim ponovo više puta pogledaj, pogled će ti se vratiti klonuo i umoran. Ovi ajeti govore da u Njegovu stvaranju nema mjesta nedostacima: Sam čovjek jedna je od čestica Božijega djela. Prema tome, on po svom rođenju nije manjkav i u njemu nema nikakvog nedostatka ni zla. Međutim, s obzirom na osobenost čovjeka u odnosu na ostala stvorenja, njegovo stvaranje ima određeni smisao i svrhu. Uzvišeni skreće pažnju na tu činjenicu i :sljedećim ajetima traži od nas da tome posvetimo posebnu pažnju

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ

.Mi čovjeka stvaramo u obliku najljepšem

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدًّا فَمَلَأْصِيهِ

Ti ćeš, o čovječe, koji se mnogo trudiš, trud svoj pred Gospodarom svojim naći. S obzirom na to da će se čovjek u konačnici sresti sa svojim Stvoriteljem, postavlja se pitanje šta čovjek treba pripremiti za taj susret, tj. kako se upotpuniti da bi bio spreman za susret? Kakvu vrlinu čovjek treba priskrbiti da bi bio dostojan susreta i šta da postavi kao temelj svoga kretanja ka :potpunosti? Odgovor na ovo pitanje dat je u ajetu

وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا

I reci: "Gospodaru moj, Ti znanje moje uvećaj!" Sa stanovišta Islama, svako znanje i... promišljanje što zadovoljava ljudske potrebe koje vode čovjekovoj sreći i svaka misao koja vodi zdravom društvu dobri su i prihvatljivi. Zato su, prema islamskom fikhu, sva zanimanja, znanja i vještine koje su potrebne muslimanskoj zajednici, ili vadžib-kifai (obaveza zajednice u cjelini), ili vadžib-ajni (obaveza svakog ponaosob). Takva obaveza (kifai) prestaje onda kada se dovoljan broj članova zajednice opredijeli za određena zanimanja ili znanosti. Imam Džafer Sadik, a.s., kaže: "Hoćete li da vam kažem ko je fakih?

- 1.To je onaj ko djelom svojim pokaže istinitost riječi svojih;
- 2.Onaj ko je strpljiv u teškoćama (strpljivo podnosi sve prepreke na putu stjecanja vrline i nezavisnosti. U vezi s ovim Sadik, a.s., kaže: 'O čovječe, ponesi sam svoj teret jer ti ga drugi ponijeti neće', a ovo se odnosi kako na zajednicu tako i na pojedinca);
- 3.Onaj ko uredi život (prilagodi svoj život okvirima zakona i po njemu postupa te se zalagaže za provođenje zakona počevši od sebe)."

Dakle, čovjekovo savršenstvo sastoji se iz znanja (obaviještenosti) i primjene tog znanja, a :dokaz da znanje treba biti praćeno djelom naći ćemo u ajetu

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ

Znaj da nema božanstva osim Allaha! Traži oprost za svoje grijehe i za vjernike i za vjernice! Prva poruka, odnosno pouka ovog ajeta jeste znanje o tevhidu. Ako čovjek uistinu zna da je Stvoritelj, Upravitelj, Održavatelj, Skrbnik i Odgajatelj svega što postoji Uzvišeni Bog, Jedan i Jedini, on sigurno neće prezati od stjecanja znanja i proširivanja svojih vidika i spoznaja. Po stjecanju savršenstva, zahvaljujući znanju, on će ga bez oklijevanja, sa potpunim odricanjem, nastojati proširiti i prenijeti na druge. Ovdje se govori o intelektualnom znanju i spoznaji jednoće Božije. Druga pouka. Kada čovjek shvati da je Bog Skrbnik i Odgajatelj svega stvorenog, shvatit će da je On Skrbnik i Odgajatelj i njega samog, jer je čovjek dio Kreacije Božije. Tada će ruka njegove potrebitosti uvijek biti ispružena prema Bogu i neprestano će moliti za oprost zbog krivice u stjecanju zla i zbog nečinjenja na putu stjecanja dobra i njegova oživljenja u sebi. Dakle, 'ilm i 'amal (znanje i djelo) ono je što vodi ka Uzvišenom Bogu. Treća pouka. Ono što će čovjeku na kraju priskrbiti potpunost i savršenstvo jeste kontinuitet u znanju i djelu. U islamskoj terminologiji ova vrsta tevhida naziva se tevhide-fe'li ili djelatni tevhid, tj. :ozbiljenje vjere u jednoću Božiju putem djela. U Kur'anu se kaže

وَقُلْ رَبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ سُلْطَانًا نَصِيرًا

I reci: "Gospodaru moj, učini gdje god uđem, da to bude korakom istine, i odakle god izađem, da to bude korakom istine, i daruj mi od Sebe snagu koja će mi pomoći," (tj. neprestani istigfar – traženje oprost). Početak svakoga djela (ulaz) treba biti u ime Boga, njegovo obavljanje treba biti praćeno sjećanjem na Boga i sviješću da nas On posmatra, a isto važi i za kraj svakoga djela (izlaz). Dakle, ovdje se govori o svakom ulazu i izlazu, a ne samo nekim od njih. Kur'an nas na to podsjeća kada kaže: A Allah ono što vi radite vidi, tj. On vidi svaki početak, trajanje i kraj djela. Na osnovu ovih ajeta donosi se zaključak da svaki posao i svako djelo za vjernika jeste ili vadžib (stroga dužnost, obaveza) ili mustehab (lijepo, preporučeno), zato što haram (zabranjeno), mekruh (pokuđeno) i mutešabih (sumnjivi poslovi) ne izazivaju Allahovo .(zadovoljstvo te ih otuda i nema smisla činiti u Njegovo ime (sa bismillom